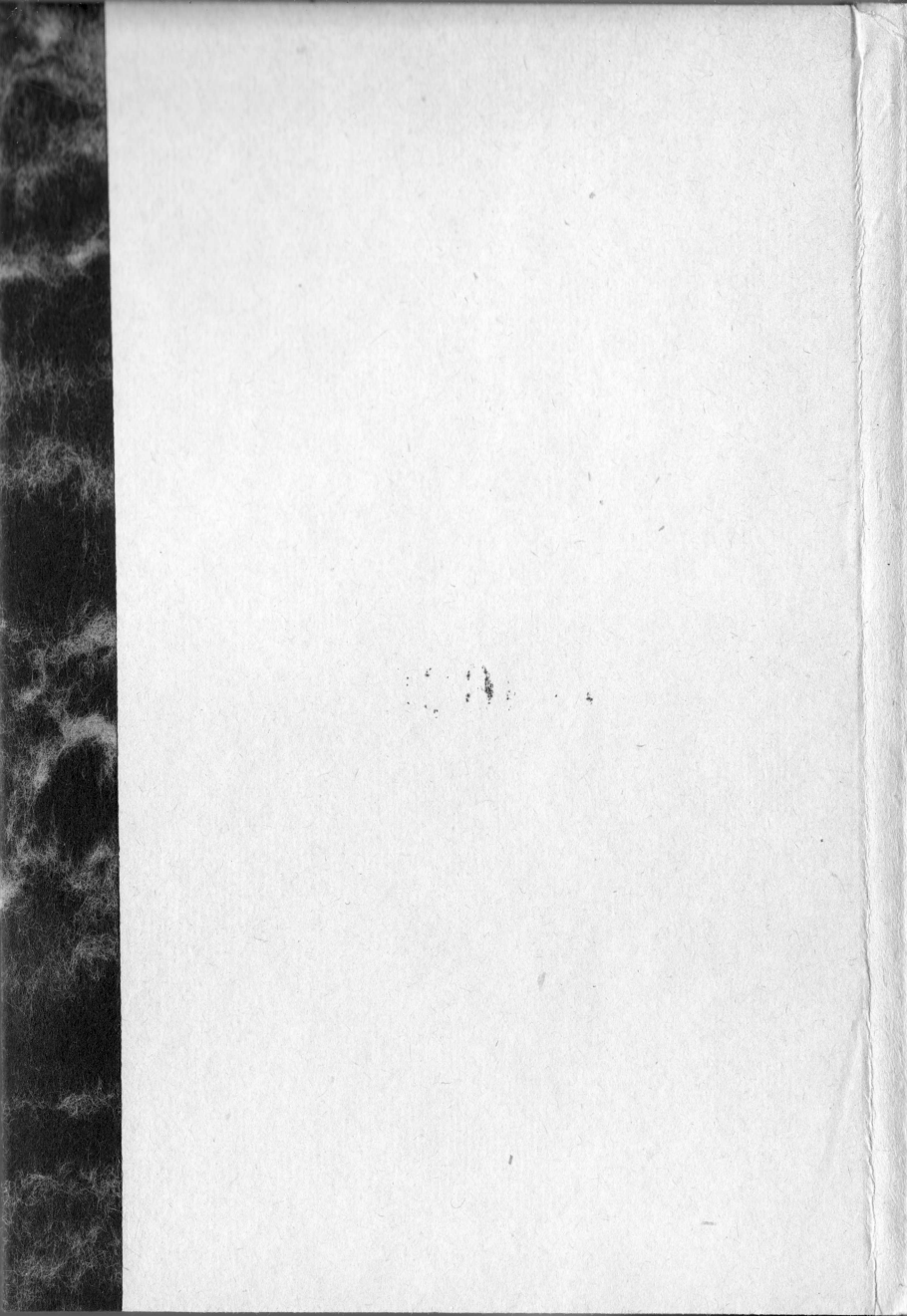

JEN DO STUDOVNY

Státní vědecká knihovna, Olomouc

648620

648620

090810

648620

A. FRENCH

A BOOK OF
CZECH
VERSE

MACMILLAN

18

A BOOK OF CZECH VERSE

Edited and Translated by
KATE M. COOPER
Member of the Department of English and Comparative Philology
of the University of Michigan

LONDON
WINDMILLER & CO. LTD.
NEW YORK 37 EAST 57 STREET

A BOOK OF ENGLISH VERSE

A BOOK OF
CZECH VERSE

Edited and Translated by

Law
A. FRENCH

*Senior Lecturer in the Department of Classics and Comparative Philology
at the University of Adelaide*

LONDON

MACMILLAN & CO LTD

NEW YORK · ST MARTIN'S PRESS

1958

MACMILLAN AND COMPANY LIMITED

London Bombay Calcutta Madras Melbourne

THE MACMILLAN COMPANY OF CANADA LIMITED

Toronto

ST MARTIN'S PRESS INC

New York

Copyright © by the University of Adelaide 1958

648620

**STÁTNÍ
VĚDECKÁ KNIHOVNA
V OLMOUCI**

VK Olomouc

265A038523

22239

24 X 72

PRINTED AND BOUND IN ENGLAND BY
HAZELL WATSON AND VINEY LTD
AYLESBURY AND SLOUGH

CONTENTS

Introduction	7
Traditional	12
J. Kollár (1793-1852)	16
F. L. Čelakovský (1799-1852)	20
K. J. Erben (1811-1870)	28
J. Vlk (1822-1896)	34
J. Neruda (1834-1891)	36
V. Hálek (1835-1874)	50
S. Čech (1846-1908)	52
J. Vrchlický (1853-1912)	58
J. S. Machar (1864-1942)	62
A. Klášterský (1866-1938)	64
P. Bezruč (Born 1867)	68
O. Březina (1868-1929)	70
J. Hora (1891-1945)	72
J. Wolker (1900-1924)	74
V. Nezval (Born 1900)	86
J. Seifert (Born 1901)	92
F. Halas (1901-1949)	94
V. Holan (Born 1905)	96

ACKNOWLEDGMENTS

IT is a pleasure to express my thanks to the following Czech writers, or their copyright owners, who have allowed me to reproduce their poems in this book:

Jiří Reif, for *Jarní Noc* and *Vánoce* by J. Vrchlický; Madame Marešová-Machar, for *Posel* by J. S. Machar; A. Klášterský, for *Ráno* and *Hu "Dobrý Vody"*; P. Bezruč, for *Kdo na moje místo ?*; The Czechoslovak Literary Fund (Český Literární-Fond), for *Jarní Noc* by O. Březina; Madame Horová, for *Okno* by J. Hora; The Regional Council, Prostějov, for *Balada o Očích Topičových* by J. Wolker; V. Nezval, for the first three stanzas of "Po deštíku který crčí v rákosí . . ." and *Sbohem a Šáteček*; J. Seifert, for "Z těch písní, . . ."; Madame Halasová, for *Smrt* by F. Halas; V. Holan, for *Neštěstí*.

In making some of these arrangements I have been grateful for the kind help of the Czechoslovak Theatrical and Literary Agency (Dilia).

I gratefully acknowledge my debt to all those who have given me the benefit of their advice in preparing this collection. I am especially indebted to Mr. J. F. N. Bradley, of Fitzwilliam House, Cambridge, for seeing the book through the press, and to the University of Adelaide for making possible its publication. I have also to thank the editors of *Meanjin* and *Southerly* for allowing me to reproduce material first published there.

A. F.

INTRODUCTION

ACROSS the face of Central Europe, in generation after generation, there have passed the feet of marching men. Sometimes they have come, moving through on their way East or West, and have left behind them a trail of charred ruin: sometimes they have stayed to impose their rule. On these occasions they have invariably found themselves opposed by a national resistance which drew strength and inspiration from the cultural traditions of the linguistic group. Thus the invaders have come to attack these traditions, to burn the books which expressed them, and to repress the language in which they were written.

During the systematic persecution which followed the battle of the White Mountain the Czech language was reduced to the status of a dialect fit only for lesser breeds, and unworthy to be the vehicle of literary expression. But throughout that century and a half of darkness, the cultural heritage of the past was handed down from generation to generation, the mother teaching to her child the songs of the people, and fostering a love for the language and the soil of the homeland. Thus, when some measure of freedom returned, like the spring after the long Bohemian winter, the influence of the folk song was a major factor in the literary revival of the eighteenth century, and its influence has continued up to the present day. Not only did writers like Čelakovský and Erben compose in the style and idiom of folk poetry, but, from the bitter outpourings of the

Introduction

Slovak Kollár to the exquisite lyrics of the dying Wolker one may see again and again the themes which recall the ordeals through which the nation had passed: the protective love of a people for its land and customs, the escape into the remembered innocence of childish romance, and the call to the barricades, summoning men to tear down the symbols of foreign oppression and social injustice.

Thus, the folk tale, the lyric of personal emotion, and the poetry of escape, all to some extent characteristic of an age of repression, are familiar motives in Czech literature; and, in consequence, some of its sweetness may be thought to be offset by a lack of contact with reality, while a further influence working away from the portrayal of the problems of contemporary life was the conscious imitation of foreign writers. Yet, in the first quarter of this century, when full freedom at last returned to the Czech people, their poetry can be said, in one sense, to have reached a climax of fulfilment in the work of Wolker. If the poetry of Neruda and Čelakovský has the remoteness of a lovely dream, that of Wolker has the jagged impact of frightening reality: in his writings bitterness, humanism, and startling beauty are combined; and his early death robbed Czech literature of a poet of world stature.

In this little selection of poems, circumscribed as it is by the conditions of today, there is no claim that a representative picture of Czech poetry can be given, nor that the English versions do anything like justice to the Czech originals. It will be enough if it serves to indicate the presence of a rich and diverse literary tradition, too often

Introduction

ignored and neglected because of linguistic difficulties of approach, and because it represents the voice of a small people. It is hard to hear this voice amid the beating drums of bigger powers; but it is perhaps timely to remind ourselves that the abiding achievements of a people bear no relation to the extent of its population or territory, but rather to the intensity of its devotion to certain ideals and standards, both moral and intellectual. So may it be possible, even amid the din of today, to remember, in a quiet hour, the achievements of a people whose claims have always been modest—to live, to be free, to be able steadfastly to believe that the truth will prevail.

Adelaide, 1958.

ignored and neglected because of linguistic difficulties of approach, and because it requires the voice of a single people. It is hard to hear this voice until the hearing times of power, power, but it is perhaps time to remind ourselves that the existing administration of a people bears no relation to the extent of its population or territory, but rather to the intensity of its devotion to certain ideals and standards, their social and intellectual. Do they, it is possible, even amid the din of today, to remember in a quiet hour, the achievements of a people whose claims have always been modest, to try to be free to be able to contribute to the world of the future?

The first step is to find out what the people are, what their history is, what their present is, what their future is. It is not enough to know that there is a people, it is necessary to know what they are, what they have done, what they are doing, what they are capable of. It is not enough to know that there is a people, it is necessary to know what they are, what they have done, what they are doing, what they are capable of. It is not enough to know that there is a people, it is necessary to know what they are, what they have done, what they are doing, what they are capable of.

The second step is to find out what the people are, what their history is, what their present is, what their future is. It is not enough to know that there is a people, it is necessary to know what they are, what they have done, what they are doing, what they are capable of. It is not enough to know that there is a people, it is necessary to know what they are, what they have done, what they are doing, what they are capable of.

*Through the fields murmuring waters glide,
Forests rustle on the hill side.
Springtime blooms stretch fragrantly,
A paradise on earth to see.*

*There it lies, the lovely country
Of Bohemia, my homeland,
Bohemia, my home.*

(From the song of J. K. Tyl)

TRADIČNÍ

Zelený hájové,
bejvaly ste moje,
bejvaly ste mého srdce
potěšení.

Ičko už dávnej čas
neslyším ptactva hlas,
na obloze se ukázal
smutnej čas.

Dostal jsem šáteček
v každém rohu kvíteček
a uprostřed z rozmarýnu
pěknej věneček.

Ten věneček zelený
z rozmarýny pletený,
ten mi dala moje milá
pro potěšení.

Traditional

Groves I loved, all dressed in green,
You that once my joy have been,
Once you comforted my heart
And filled me with delight.
Now for me the birds so long
Sing no more a joyous song,
Sadly now the clouds above
Have darkened all my sight.

A handkerchief there came to me,
A flower at each extremity,
And, in the midst, a wreath of green,
Entwined with rosemary.
Little wreath of rosemary,
Woven out so prettily,
This, for love, my sweetheart sent,
To joy and comfort me.

Tradiční

Hněvej ty se na mne
nebo nehněvej,
jen když mne potkáš,
pozdravení dej!
Hněvej ty se na mne
nebo nehněvej,
jen mi pozdravení dej!
A když mě potkáš,
pozdravení dáš,
budou lidé myslit,
že se nehněváš;
hněvej ty se na mne
nebo nehněvej,
jen mi pozdravení dej!

Horo, horo, vysoká jsi!
má panenko, vzdálená jsi,
vzdálená jsi za horama—
vadne láska mezi náma.

Vadne, vadne, až uvadne!
není v světě pro mne žádné,
není žádné potěšení
pro mne více k nalezení!

Traditional

Be cross and angry with me
Or let your anger be,
But when we pass each other
Only speak to me!
Be cross and angry with me
Or let your anger be,
Only speak to me!
And when we pass each other
And then you speak to me,
The people all will fancy
You're cross no more with me.
Be cross and angry with me
Or let your anger be,
Only speak to me!

How high the mountain towers above,
How far away from me my love!
Beyond the mountains, far away—
The love between us fades away.

It fades, it fades, until it dies.
No gladness left before my eyes;
No joy on earth is left behind,
No happiness for me to find.

JAN KOLLÁR

(1793–1852)

SLÁVY DCERA

Aj, zde leží zem ta před okem mým slzy ronícím,
někdy kolébka, nyní národu mého rakev.
Stoj, noho! posvátná místa jsou, kamkoli kráčíš,
k obloze, Tatry synu, vznes se, vyvýše pohled,
neb raději k velikému přichyl tomu tam se dubisku,
jenž vzdoruje zhoubným až dosaváde časům.
Však času ten horší je člověk, jenž berlu železnou
v těchto krajích na tvou, Slávie, šiji chopil.
Horší nežli divé války, hromu, ohně divější,
zaslepenec na své když zlobu plémě kydá.
O věkové dávní, jak noc vůkol mne ležící,
o krajino, všelike slávy i hanby obraz!
Od Labe zrádného k rovinám až Visly nevěrné,
od Dunaje k hltným Baltu celého pěnám:
krásnohlasý zmužilých Slovanů kde se někdy ozýval,
aj, oněmělť už, byv k ourazu zášti, jazyk.

Jan Kollár (1793-1852)

Before my weeping eyes extends the land,
My people's cradle once, their coffin now.
Stir not, for where you tread is holy ground.
O Tatra's son, lift up your eyes to heaven,
Or turn towards that mighty oak
Which yet can spurn the ravages of time.
Yet worse than time is man, that in these lands
Has fastened, Slav, upon your neck a yoke.
Still worse than fierce war, more fierce than fire
Or thunder, is that blinded man who turns
In anger striking down his kin.
O ages past, around me like the night!
O land that mirrors all our pride and shame!
From traitor Elbe unto the eastern plains
That touch upon the faithless Vistula,
From Danube to the Baltic's gulping foam,
Where once was heard the talk of Slavic men,
Today that tongue, by hate oppressed, is still.

Jako plavec radostivě tleská
k břehům vůni odtad nesoucím,
kde se Indus rouchem květoucím
skvostně šatí, co chot' kmentem hezká:

Tak mým sladce rozkoš mnohobleská
srdcem proletěla třesoucím,
když jsem hlas tvůj uchem žádoucím
slyšel opět, milá řeči česká!

Třikrát št'astných, jenž tě mají, vnuků,
dědictví všech jiných dávnější,
plné síly, krás i libozvuků!

Ó že jedno předce smutně hrozí,
to, že v této zemi krásnější
jazyk mají nežli srdce mnozí.

Jan Kollár (1793-1852)

As when towards some scented shore
A swimmer strikes out joyfully,
Where Indus blossoms beauty wear—
A bride in all her finery:

So sweetly ran a shooting thrill
Of joy my trembling heart along,
When eagerly again I heard
The accents of my native tongue.

Threefold, its sons, your blessedness,
In this, your oldest heritage
Of music, strength, and loveliness.

How sad the threat, how fierce the smart,
That, in this loveliest of lands,
The tongue is sweeter than the heart!

F. L. ČELAKOVSKÝ

(1799–1852)

ZIMNÍ

Jak mi smutna přichází
ta letošní zima,
jakoby se svět zakalil
před očima máma.

Všecky cesty, chodníčky
sněhem zapadaly,
po kterých jsme jindy, milý!
spolu chodívali.

Však je mi tak všelijak,
všude mne to souží,
jedva že mi srdce z těla
ven se nevytouží.

Je mi jako ptáčkovi,
co na poli sedá,
a na sněhu, ubožátko,
zrníčka si hledá.

Hledá, hledá zrníčka,
ale nenachází:
tak mi také bez milého
zima ta prochází.

F. L. Čelakovský (1799–1852)

WINTER SONG

How sad the winter seems this year,
The sombre winter days.
As if the world, before my eyes,
Were wrapped in misty haze.

Now every road and every path
Is blanketed with snow.
The paths where once we two, my love,
Together used to go.

And everywhere I feel myself
With weariness oppressed.
For yearning eats away my heart,
And tears it from my breast.

I feel just as a bird must feel
That settles on the ground,
And in the snow, poor creature, sits,
And looks for seeds around.

He looks, he looks for seeds around,
But never finds he one:
And so for me, without my love,
The winter cold comes on.

PTÁČE

Má zlatá matičko,
ach, povězte mně,
co to bez přestání
pohrává ve mně?

Hraje to, zpívá to,
chvílkami škáče;
oč, že mám v srdéčku
zavřené ptáče.

Klec máme na půdě,
dojděte pro ni;
však my to ptáčátko
chytíme do ní.

Dáme je za okno,
musí nám zpívat,
když budem večeret,
když budem snídat.

THE BIRD

“Oh, tell me, mother dear,
What stirs within my breast,
That flutters playfully,
And never gives me rest.

“It plays there and it sings
Or leaps into the air.
I feel within my heart
A bird imprisoned there.”

“Go up into the loft
And bring the cage you find.
Your little bird we’ll catch
And keep him there confined.

“Then to the window-sill
The little bird we’ll bring.
At supper-time to us,
At breakfast, he will sing.”

SLZY A VZDYCHÁNÍ

Kdyby všechny slzičky
pohromadě byly,
co jsou, milý, pro tebe
oči moje lily,
věru by se louky naše
všecky zatopily.

Ach, kdyby to vzdychání
pohromadě bylo,
co mé srdce pro tebe,
milá, vypustilo:
věru na věži by naši
zvony rozzvonilo.

F. L. Čelakovský (1799-1852)

TEARS AND SIGHS

The girl:

“If all the tears were gathered
Together into view,
The tears my eyes have ever,
My dearest, shed for you,
I know our every meadow
Would swim in shining dew.”

The boy:

“If all the sighs were gathered
And set together here,
The sighs my heart has ever
Heaved for you, my dear,
I know that, on our tower,
They'd ring the bells out clear.”

DOBŘÉ NAUČENÍ

Květe růže, květe,
ale jednou v létě:
Milujme se, má Haničko,
dokud i nám květe.

Na podzim v ořeší
víc láska netěší:
Kdo se ráno neměl k světu,
večír to pohřeší.

F. L. Čelakovský (1799–1852)

THE LESSON

A rose will blossom, blossom,
But once in all the year.
Then while our rose still flowers,
Come let us love, my dear.

In autumn love is cheerless,
And leafless is the wood.
The hours that morning squandered
No evening can make good.

K. J. ERBEN

(1811—1870)

CIZÍ HOST

Ples a tance, hudba hrála,
zpěv a žerty slyšeti;
a nevěsta jen se smála
v ženichově objetí.

“Vzhůru! služte, muži, ženy!”
volá ženich přeblažen;
“dům i sklepy otevřeny,
každému, co libo jen!”

Hrají, tančí; a za stolem
host neznámý tu se vzal:
“Hoj! s nevěstou třikrát kolem,
svůj život bych za to dal!”

Jednou kolem potančili—
pominul nevěstě smích;
druhé kolo nastoupili—
ona bledá jako sněh.

“Aj, co bledne má milenka?
či leká se paměti?
či snad těžko svého Zdenka
na své svatbě viděti?”

THE UNKNOWN GUEST

Revels, dancing, music playing,
Jest and song on every side;
Laughing in the groom's embrace
The ever-smiling, happy bride.

"Up and help yourselves, good people,"
Cries the bridegroom joyously.

"Open every room and cellar,
Take whate'er your fancy be."

Music plays, they dance; then sudden
Stands a stranger by the groom.

"My life for three times round together
With the bride about the room."

One round they have danced together.
See from her face the laughter go.
They begin the second circle,
She as deadly pale as snow.

"Why so pale and wan, my sweetheart?
Is it memories you fear?
Or so hard to see your Zdenyek
At your wedding feast appear?"

K. J. Erben (1811–1870)

Takto, tanče kolo třetí,
on k ní šepce potichu,
a nevěsta bez paměti
klesá v náruč ženichu.

Hluk a zmatek—smíchy mizí,
všichni spějí na pomoc.
“Kdo? kde jest muž onen cizí?”
Pryč—a venku tmavá noc.

Hudba opět, tance, kvasy—
zmizela však veselost:
odnesl' ji na vše časy
mladé paní cizí host.

K. J. Erben (1811-1870)

As he whispers to her softly
So they dance the third time round.
In her husband's arms the maiden
Sinks unconscious to the ground.

Noise, confusion,—laughter ceases;
Each guest quick to aid her plight.
Who, and where the unknown stranger?
Gone,—outside, the gloomy night.

Once more music, dancing, revels:
Fled the joy they had before.
Stolen by the unknown stranger
From the bride for ever more.

ZDRÁVAS MARIA

Zdrávas Maria, plná milosti,
Hospodin s tebou v tvé nevinnosti.
Mezi ženami požehnána jsi,
a božský plod tvůj, zdroj naší spásy.
Matičko boží, pros za provinu,
ted' i v poslední naší hodinu!

K. J. Erben (1811-1870)

AVE MARIA

Hail to thee, Mary, full of love;
With thee the very God above;
In thy perfect purity,
Among all women blessed be!
Blessed thy offspring undefiled,
Blessed the heavenly saviour child.
Mother of God, pray now for our sin,
And when our final hour draws in.

J. VLK
(1822-1896)

Přijde jaro, přijde,
zase bude máj,
usmívá se slunce,
usmívá se háj.
Stříbrné své vlny
hora vyleje,
rozkvete se růže,
slavík zapěje.

Rozpuknou se ledy,
volný bude proud,
po vlnách šumících
lodě pyšně plout;
vyskočí z hrud klasy
bujný bude květ,
kosa bude řinčet,
zpěv radostný znět.

A ta lípa naše
bude zelená,
z větví mocných listí
nám na věnce dá.
Ajta, vlasti, plesej.
Usmívá se háj,
přijde jaro, přijde,
budem mítí máj.

J. Vlk (1822-1896)

The Spring is coming, coming,
Once more it will be May,
Upon the smiling meadows
The smiling sun will play.
From mountain-side the river
Its silver waves will bring,
The rose will be in blossom,
The nightingale will sing.

The melting ice will scatter,
The current freely glide,
Upon the murmuring wavelets
The ships will proudly ride.
The flowers will richly blossom,
The ears spring from the ground,
The ringing scythe will echo,
A song of joy will sound.

The linden tree its branches
In greenness will array,
Its boughs will give us leafage
To make our garlands gay.
Then shout for joy, my country,
On fields the sun will play.
The Spring is coming, coming,
Once more we shall have May.

J. NERUDA

(1834-1891)

ROMANCE O ČERNÉM JEZEŘE

Tak tichá voda, hluboká a k smrti smutná!
Les kolem tichý, temný jako myrta rmutná,
břeh zadřímly a po něm mech jen roste hnědý,
a je-li v mechu květ, je jako z vosku bledý.
Zde nezní včelek šum, zde není zpěvný pták,
jen šedý dravec někdy v prázdné výši kráče,
a zní to v ozvěnách hor truchle tak,
jak v dáli náhlý škytot z dušeného pláče.

Můj zrak, sny opleten, se v černou vodu vrývá—
ta nezměřená tuň, ta něco dole skrývá.
Snad česká pohádka tam, z krajů vyhostěná.
Snad dávných bohů kruh tu kryje sklenná stěna.
Snad dlí tam českých našich hrdin slavný tem—
Vy bohorovni, úžasni Vy hrdinové,
již na Vás zapomněla sirá česká zem
a zapomnělo všechno pokolení nové!

Ti kdyby zaplakali pro národu hoře,
to černé jezero by vzrostlo v černé moře,
ti kdyby z živých prsou vzdechli, pozaštknuli,
svým vzdechem jezero by z břehů vymrsknuli!
Ach nekliden je asi pod vodami sen
a porván vzdechy těch, již spolu dole leží,
však jsou to umrlců již tiché vzdechy jen,
a povrchem to jako lehký mrazík běží.

J. Neruda (1834-1891)

THE BLACK LAKE

So silent lies the water, deep and deathly sad:
Around, the silent wood, like grieving myrtle dark,
The dreaming shore, and brown the moss that on it grows,
And any flower the moss reveals is pale as wax.
Here sounds no hum of bees, no singing bird is here,
Only, through empty skies, at times a bird of prey
Screams, and the echoing hills give back a sound as sad
As the sudden sob of muffled tears from far away.

My eyes, with dreams bemused, stare through the water
black—

That pool unfathomed, what does it hide below?
Some old Bohemian legend, banished from the land?
Hides here that glassy wall some ring of ancient gods?
Rests here perhaps our great Bohemian hero band?
Noble and heroic, like the gods were you,
Forgotten by Bohemia's land forlorn,
Forgotten quite by all this generation new.

If they should weep for all their nation's grief,
Then that dark lake would swell into a darkling sea.
If they, from living breast, should sigh, their sobbing breath
Would send the lake in flooding deluge past its banks.
Below the water's edge, uneasy is the dream
And ruffled by the breath of them that lie below.
But now their breath is quiet—the breathing of the dead,
Across the lake like chilling breeze it seems to blow.

Snad podsvětí nás všech zde v podjezerním šeru.
Já zíral k horám kdysi v letním pološeru
a zřel, že lesní strání, hlubnou v skalách slují
kés divné postavy jak voje sestupují.
Ne lidské podoby, jen proutky mlhy spíš
skrz kmeny tiskly se a s větve k větvi nesly,
než oko dostřehlo, již byly blíž a níž,
až jako šedý oblak na hladinu sklesly.

Ach smrt jich sílá denně od živoucích stolu,
že nestačí noc celá k podsvětí jim dolů,
a ranní hodiny když bílé světlo tkají,
ty zbylé stíny v lesy kol se utíkají.
Ba kdykoli jsem vstoup' v těch černých lesů lem,
hned divné šepoty jsem slýchal v krokův ruchu
a náhle v nepokojných tepnách cítil jsem,
že na mne z tmavých houštin zírá oko duchů.

Jen nahní se a zři ty hnědé rostlin nitě,
jak pod vodou se předou v pestře krásné sítě—
tam musí něco být, v té vodě nezčeřené,
a musí se cos krýt v té tůni nezměřené!
Jak lehký byl by skok, jak měkký dolů pád,
a člověk přistoup' by ku čárných bájů kolu—
já vím, já pevně dím: tam musí něco spát,
tam musí něco být—a mne to táhne dolů.

J. Neruda (1834-1891)

Perhaps our underworld is here, the dusk beneath the lake.
Through summer twilight once I gazed towards the hills
And saw, along the forest side, some figures strange
Like troops, descending to a cavern deep in rocks.
They seemed no human shapes but rather wisps of cloud,
Through trunks they moved, from branch to branch among
the brake,
Before the eye could catch them, drawing near and low
And then, like greyish cloud, dissolving in the lake.

Each day death sends them forth, from living tables haled,
And night-time is too short for all to pass below.
But when the morning hours weave on the shining light,
The shades remaining turn and hurry to the woods.
Each time I stepped within the black woods' edge
Among the noise of steps I heard strange whispers fly,
And suddenly, with racing blood, I felt on me,
Gazing from gloomy copse, the stare of ghostly eye.

Bend down and gaze upon the trailing creepers brown
Below the water, see the lovely net they form—
Sure something must lie there, within that water calm,
And something must lie hid, within that massive pool.
How light would be that leap, how soft that fall below!
That ring of magic lore would open up its pit—
I know, I firmly hold, that something sleeps below—
For something must lie there, that draws me down to it.

J. Neruda (1834-1891)

BALLADA HORSKÁ

“Řekněte mi, babičko má, co že rány svírá,
po čem člověk, těžce raněn, přece neumírá?”—

“Rány hojí otevřené na tom lidském těle
jenom čarodějná jarní šťáva z jitrocele.”—

“Řekněte mi, babičko má, co se dobře dává,
je-li ochořelá hlava bolestí až žhavá?”—

“Na tak těžký úpal hlavy pomoc jiná není,
nežli mladé jarní listí z lesní jahodeni.”

Dítě z chaty vyskočilo, do sousedních polí—
“Daruj šťávy, jitroceli, na vše co kde bolí.”

S pole spěchá ku lesině, přes trní a hloží—
“Dej mi to své mladé listí, jahodino boží.”

J. Neruda (1834-1891)

MOUNTAIN BALLAD

“Say what salve can close a wound
(Nanny, speak to me),
Heal and save from death a man
Wounded grievously?”

“To heal a mortal’s open wounds
In a body ailing,
The spring juice of the plantain herb
Is alone availing.”

“What is there can bring relief
(Nanny, speak to me),
When a head is hot with pain,
Throbbing ceaselessly?”

“To heal a head so feverish hot
Nothing else is good
Save the strawberry plant’s young leaves,
Gathered in the wood.”

From the cottage ran the child
Into the near-by field.

“Plantain herb, give me your juice,
That pain of man be healed.”

From field to woods through thorns, through briars,
Onwards ran the child.

“Give me of your tender leaves,
Blessed strawberry wild.”

J. Neruda (1834-1891)

Co kde chtělo, rychle mělo, ke kostelu běží;
na kříži zde před oltářem Kristus rozpjat leží.

“Potírám Tvá svatá prsa, myju bok Tvůj svatý,
tělíčko zas uzdraví se, Ježíšku můj zlatý—

kladu čerstvé listí lesní na hlavu a líce,
nebude Ti hlavičku Tvou bodat úpal více!”

Nad kostelem velké zvony do vůkolí zvoní,
lid se sbíhá, v prsa bije, zázraku se kloní:

jak to dětská duše snila,
vůle boží vyplnila.

Podnes mají v horské vísce obraz Trpitele,
nemá rány ve svém boku, nemá trnu v čele,
bílá lilje v ranní záři po celičkém těle.

J. Neruda (1834-1891)

She quickly gained what she had asked,
To church then sped away:
Jesus, stretched upon the cross,
Before the altar lay.

“See, I bathe Thy holy side,
Thy breast with ointment smear,
Thy dear wounds will heal again,
Jesu sweet, my dear.

Fresh leaves from the woods I lay
Upon Thy forehead sore,
The piercing fever’s heat shall burn
Thy dear head no more.”

The great bells on the church’s top
Their summons loud are pealing.
The people gather, strike their breasts,
Before the wonder kneeling.
What her childish dream had willed
By the grace of God fulfilled.

That village still an image keeps
Of the Saviour born.
There are no wounds upon His side,
Upon His brow no thorn.
On all His body lilies white
Shining, as at dawn.

ROMANCE O KARLU IV

Král Karel s Buškem z Vilhartic
teď zasedli si k dubovému stolu—
ti dva už pili mnohou číši spolu
a zapěli si z plných plic.
“Nuž dej sem zlaté číše, páže,
a nalej vína—dolej výš—
dnes, pane Bušku, čehos zviš.”
král Karel vesel káže.

“Zde po tom víně, Bušku, slyš,
domáci slunce naše vloni hrálo—
toť první víno, které v Čechách zráló—
aj tedy vzhůru, pijme již!”
A pili—král však náhle prsknul—
“To že je víno? tenhle kvas?
vždyť křiví ústa, láme vaz.”
a zlostně rukou mrsknul.

“Eh—vezu révu z Burgund sem,”
král dál a dál si v zlosti svojí vede,
“a takovouhle peluň mně z ní svede
ta velebená česká zem.
Jsem přesvědčen, když broskve vsadím,
že sčesám trpké trnky s nich,
a chceš-li klidit pustý smích,
zde růže sázet radím!”

THE BALLAD OF CHARLES IV

King Charles, with Bushek of Vilhart,
Sat down beside an oaken board.
Together many a cup they'd drunk
And many a hearty wassail roared.
"Come set out cups of gold, good page,"
In merry mood proclaims the king,
"And pour out wine—nay fuller yet,
Today, Bushek, thou'lt see a thing."

"Hear me, Bushek, on these grapes
Last year our sun of home did shine.
Come, raise your glass and drink today
Of this, the first Bohemian wine."
They drank—the king in fury spat.
"I called it wine? This bitter froth!
This killing stuff! It twists the mouth."
And down he dashed his hand in wrath.

"I bring here vines from Burgundy,"
In rising anger spoke the king,
"And from Bohemia's noble land
I see such bitter wormwood spring.
For sure I'd tartest aloes reap
If I should sweetest peaches sow,
And here, if one would roses plant,
Hollow mockery would grow."

“Však jaká země—taký lid!
vás kdyby učít chtěli všichni svatí,
zda všimnou si jich Češi paličatí—
buď svatý rád, když není bit!
Jak bych zde mlátil otep slámy!
Nechť chci co chci, za krátký čas
se všechno jinak zvrtně zas—
mám já to bídu s vámi!”

Přec zase číši k ústům zdvih',
a napiv se své velké dobré oči
teď kradmo přes stůl po soudruhu točí,
ten však je jako pěna tich.
Jen—aby marně nezahálel—
pan Bušek máčel zub a pysk
a víno ku půnebí tisk'
a po jazyku válel.

“Ba je to bída” děl zas král
a rychle zavdal sobě vína znovu,
tak rychle, jak by bránil zlému slovu;
však kolem úst již úsměv hrál.
“Mám žízni umřít?—na mou víru,
Ty's oslep', páže—nevidíš,
že přede mnou je prázdná číš?—
a dej mi dobrou míru!”

J. Neruda (1834-1891)

“Sure, but the folk are like the land.
If all the saints, to teach you, came,
(Should Czechs pay heed) be thankful, saints,
If blows at you they would not aim.
As well to thresh a sheaf of straw.
Try what I will—a day or two,
And all is turned about again.
Such rank return I have of you.”

Yet raised he to his lips the cup
And drank: his fine wide eyes now gave
A stealthy glance towards his friend:
Bushek sat silent as the grave.
And, but to find a thing to do,
He wet his lip the cup along
And to his palate pressed the wine,
And rolled it slowly round his tongue.

“Aye, wretched,” said the king, and quick
He helped himself to wine the while,
So quick, as barring argument,
But round his lips now played a smile.
“Shall I then die of thirst? By heaven
Thou’rt blind, good page. Dost thou not see
An empty glass before me lies?
And let thy measure generous be!”

“Pij, Bušku—již se nezarmut’—
a poslyš, co Ti král Tvůj moudrý praví:
můj jazyk je jak známo vybíravý—
a našel již v tom víně chuť.
Víš—zkoumat třeba, Bušku milý!
to víno má svůj zvláštní ráz,
zprv trpké, ale milé zas—
my, myslím, se už vpili.”

“Nu vidíš, králi: tak náš lid!
Má duši zvláštní—trochu drsná zdá se—
však květe po svém, v osobité kráse—”
teď přerušil svůj náhle klid
hned rozveselen Vilhartice—
“ach přiblíž k tomu lidu hled
a přitiskneš svůj k němu ret
a neodtrhneš více.”

J. Neruda (1834-1891)

“Come, Bushek, drink. Be no more sad!
Thy king’s wise words now savour.
My tongue discerning (as ’tis known)
Has found this wine’s own flavour.
It hath its own peculiar charm,
One needs must try, dear Bushek, see—
First harsh perhaps, yet sweeter then,
Its taste by now is come to me.”

“Why, see, my lord, just so our folk—
With temper strange and seeming rude—
Yet flowers in beauty all its own.”
Vilhart, at once in merry mood,
Thus suddenly his silence broke.
“Look close upon that folk, I pray,
And thou to them wilt press thy lips,
Nor ever take thy lips away.”

V. HÁLEK

(1835-1874)

UMLKLO STROMŮ ŠUMĚNÍ

Umlklo stromů šumění
a lístek sotva dýše,
a ptáček dřímá krásný sen
tak tichounce, tak tiše.

Na nebi vzešlo mnoho hvězd
a kolem je tak volno,
jenom v těch řadrech teskno tak
a v srdci tak bolno.

Ve kvítků pěkný kalíšek
se bílá rosa skládá,
můj Bože, a ta rosa též
se v moje oči vkrádá.

THE RUSTLE OF THE TREES IS HUSHED

The rustle of the trees is hushed,
The leaves hang breathlessly,
A bird dreams on in tranquil sleep,
So still, so noiselessly.

Many stars have climbed the sky,
Around them emptiness.
A desolation in the breast,
At heart a loneliness.

Within the chalice of the flowers
The dewy crystals rise.
O God, I feel the drops of dew
Come stealing to my eyes.

SVATOPLUK ČECH

(1846–1908)

Jak jitřním poupěti
plá krůpěj rosy,
jak prsten v objetí
svou perlu nosí,
jak nebe hvězdy jas
a křišťál horská sluj:
tak chová v každý čas
mé srdce obraz tvůj.

Spíš v dol se pohoří,
v souš moře změní,
spíš slunce dohoří
a lunny skvění,
spíš ve mně živoucí
bít srdce ustane,
než k tobě horoucí
v něm láska doplane.

As when a dew-drop glitters
Upon a bud at dawn,
As when a single jewel
Upon a ring is borne,
As when the sky the starlight,
A cave a crystal holds,
So too my heart your portrait
For ever more enfolds.

The hills will change to valleys,
The ocean will run dry,
The sun will shine no longer,
The gleaming moonlight die;
The heart will cease its beating
Within my living breast,
Before my love that blazes
For you will sink to rest.

S. Čech (1846–1908)

Na širokých polích,
na dalekých polích,
jaká krása dnes!
Stébel husté davy
výše mužské hlavy
stojí jako les.

Klasů jasné vlny
těžkým zrním plny
šumí vedle cest,
a když van je sehne,
mezi nimi šlehne
na sta modrých hvězd.

V brokátovém hávě,
v plné letní slávě
září každý lán,
těší se své kráse,
všecek usmívá se,
sluncem zulíbán.

Však tu nivou náhle
prochvělo cos táhle
jako teskný vzdech,
jak by všechno zbledlo,
s uleknutím vzhledlo
k hrstce šedých střech.

S. Čech (1846-1908)

Upon the rolling fields,
Upon the distant fields,
Today, what beauty lies!
The stalks in massed array,
As high as human head,
A spreading forest rise.

They rustle by the paths
As heavy grain weighs down
The shining waves of corn;
Then as they bow in wind
Among the stalks, like stars,
A flash of blue is born.

In glittering brocade
Each shining meadow gleams,
In summer glory dressed;
All smiling in its joy
To feel its loveliness
By sunny lips caressed.

Then like a frightened gasp,
Abruptly through the plain
A rippling shudder ran;
As if the fields grew pale
And turned in sudden fear
The clustering roofs to scan.

S. Čech (1846–1908)

Odtud blesklo cosi—
zasvitly tam kosy
v jitřním pablesku,
s nimi na rameně
muži odměřeně
vyšli na stezku.

Postavy to silné;
ruce tvrdé, žilné;
osmahlá je pleť;
i hruď, zpráhlá žárem,
režných košil spárem
svítí jako měď.

Sbor ten, s krbci v pasu,
došel k moři klasů,
kosy sklonil v zem,
nahore pak na ně
složil drsné dlaně,
chvíli postál něm.

Ještě v zadumání
rozhlíží se plání
přes ten zlatý les,
pnoucí se tu v pýše
po široké líše
naposledy dnes.

S. Čech (1846-1908)

From there a light had flashed,
The glint of scythes that pierced
The dim-lit morning haze;
The scythes on shoulders borne
Of men that paced along
Towards the trodden ways.

Powerful, sunburnt men
Whose thick and hardened arms
The veins stood out upon;
And through the home-spun shirt
Each weather-beaten chest
Like burnished copper shone.

They came, with pouch on hip,
And laid their scythes to ground
Beside that waving sea;
Then on the handle set
Their hardened palms and stood
A moment, silently.

Still, thoughtfully they gazed
Where, sweeping through the plains,
That golden forest lay;
Across the broad expanse
Exulting in its pride
On this, its final day.

J. VRCHLICKÝ

(1853-1912)

JARNÍ NOC

Ostrý vánek zahnal v dálku temnou chmúru.
Hvězdy tryskly, všichni ptáci byli vzhůru:
jeden tiká v trávě, druhý na jabloni,
v samé zvonky květů perly svoje roní.

V malé chatce malým oknem světlo kmitá,
opožděná mûra bílá kolem lítá,
přihlédnu blíž, okno zkořen, s tenkou svíčkou,
a v něm stojí mladá dívka nad rakvičkou.

Bledé dítě plavovlasé, šestnáct roků,
za sestru či za bratříčka slza v oku
velká chví se a na bílé ruce padá—
jaký smutek asi nese svěží, mladá!

V svatě úctě nad tím děckem šel jsem kolem,
stejně zchvácen mírem dětským, dívčím bolem;
cítil jsem, co vykoupení i bol ztráty,
dívčí nevinnost a smrt že stejně svaty.

SPRING NIGHT

A biting wind drove on
The distant, gloomy cloud;
On birds unsleeping, shimmering starlight fell.
One sings among the grass,
One in the apple tree,
And pours its pearls within each flowery bell.

A light is winking through
A cottage window pane;
A moth is flying whitely round the glow.
I closer gaze; and there
With candle raised, a girl
Is standing where a coffin lies below.

Snow-haired, and pale of face,
A child of sixteen years:
For brother, sister small, a tear-drop steals
And quivers at her eye,
Then falls upon her hands:
What sadness now her childish sweetness feels!

I passed before that child
In reverence evoked
By maiden's sorrow, child's serenity.
Amid her bitter loss
I felt, like holy grace,
How sacred death—and virgin purity.

VÁNOCE

Hlas zvonů táhne nad závějí,
kdes v dálce tiše zaniká;
dnes všechny struny v srdci znějí,
neb mladost se jich dotýká.

Jak strom jen pohne haluzemi,
hned strásá ledné křišťaly,
rampouchy se střech visí k zemi
jak varhan velké píšťaly.

Zem jak by liliemi zkvetla,
kam sníh pad, tam se zachytil;
Bůh úsměv v tvářích, v oknech světla
a v nebi hvězdy rozsvítil.

A staré písně v duši znějí
a s nimi jdou sny jesliček
kol hlavy mé, jak ve závěji
hlas tratících se rolniček.

Můj duch zas tone v blaha moři,
vzdech srdcem táhne hluboce,
a zvony znějí, světla hoří—
Ó vánoce! Ó vánoce!

CHRISTMAS

Above the snow-drift, sound of bells
Is fading into distant space.
The strings of every heart are singing,
Touched, this day, with youthful grace.

Each movement of the branches sees
A crystal shower of ice descend.
From roof to ground the icicles
Like massive organ pipes extend.

As if the earth with lilies bloomed
The fallen snowflakes freezing lie.
God lights up smiles—and window-panes—
And starlight shining in the sky.

Old songs are sounding in my heart,
As dreams to Bethlehem are winging.
Round my head, as in a snow-drift,
Dying sound of sleigh-bells ringing.

Sighing deep, I feel my heart
Once more through seas of rapture glide.
And bells are sounding, lights are burning.
Christmas tide! Oh, Christmas tide!

J. S. MACHAR
(1864-1942)

POSEL

Ó Sparťané, já spěchám od Thermopyl.
Mě Leonidas vyslal umíraje . . .

. . . A padli všichni? . . .

. . . Po zákonech vlasti.

A těla barbarská se kol nich kupí
jak hory a s těch sláva Lakoniky
větrnou nohou po Helladě běží . . .

. . . A můj syn Agil? . . .

. . . Jako včely v úl svůj

tak spěla kopí perská v prsa jeho . . .

. . . Já smrtelného zrodila jsem syna.

Ó bozi věční, teď jsem matkou šťastnou! . . .

. . . Tak. Pravdu díš. Však neblahý já posel,
jenž slepým losem určen k službě trudné
jsem místo svoje opustiti musil,
kam poději se? Budu potácet se
ve světle denním, živá kořist Hádu,
a zhrda všech jen údělem mým bude.
A když pak zemru, nikým neoželen,
stín osamělý, Hádem bloudit budu,
neb druzí z boje víc mne nepoznají,
a k nim se hlásit sám—stud zabrání mi. . . .

THE MESSENGER

"Spartans, from Thermopylae I run;
Leonidas that sent me, as he died . . ."

"Then all have fallen? . . ."

"As their homeland's writ
Had bidden them. Around, barbaric dead
Lie heaped like mountains. Thence, on airy foot,
Laconian glory speeds through Hellas' land."

"My son Agil . . .?"

"Like bees that seek their hive,
So flew a Persian spear within his breast . . ."

". . . My son . . . he was a mortal. O ye gods
Eternal, now I feel a mother's joy."

"Why, so. Well spoken. Yet no blessing rests
On me the courier, whom a sightless chance
Has sentenced to this melancholy task,
Compelled to leave my post. And whither now?
To wander in the light of day, the spoil
Of Hades, living on; and, for my lot,
Contempt from all. And, when I die, unmourned,
A lonely shade through Hades' halls to stray;
My comrades from the fight shall know me not,
And shame will let me call to them no more."

A. KLÁŠTERSKÝ

(1866–1938)

RÁNO

Dyž sem šel s Mankou z muziky,
lidi huž stávali k práci,
venku se pječně bryjdilo,
tůlik huž zpívali ptáci.

Já sem je s Mankou poslouchal,
bula to veliká krása,
cítíl sem, ve mně teký tak
něco že zpívá ha jásá.

Manka mně pádla na prsa,
šáteček muchlala v pěsti,
tichounce, tiše plakala
ze samý lásky ha chčestí.

MORNING

When I came out with Manka from dancing
The folks were already astir,
The light of the morning was breaking,
And the song of the birds filled the air.

I stood there with Manka and listened,
And great was the beauty we had;
And I felt there was something within me
That sang with the birds and was glad.

Then Manka sank down on my bosom,
And she crumpled her handkerchief tight,
So gently, so quietly weeping,
Out of sheer love and delight.

HU “DOBŘÝ VODY”

Tám hu Dobrý vody
v Draženovský hoře
Panyňka Marija
hojí každý hoře.

Každýmu pomůže
voda z tý studánky,
jen mñe nepomohla
zapomít tě, Manky.

Zapomít, jak věčnou
slibovala's lásku,
srce touž mi bolí,
muj zlatyj vobrázku.

AT THE "GOOD WATER"

At yonder Good Water
On Drazeny hill,
There the good Virgin Mary
She heals every ill.

The well with its water
Has never failed yet.
Only me, Manka, never
It helped to forget.

Forget how you promised
We never should part.
How precious your portrait!
How heavy my heart!

P. BEZRUČ

(Born 1867)

KDO NA MOJE MÍSTO?

Tak málo mám krve a ještě mi teče
z úst.

Až bude růst
nade mnou tráva, až budu hníť,
kdo na moje místo,
kdo zdvihne můj štít?

V dým zahalen vítkovských pecí jsem stál,
noc zřela mi z očí, plam z nozdry mi vál,
nech zářilo slunce, nech večer se šěřil,
já semknutou brvou jsem vrahy ty měřil:
ty bohaté židy, ty grofy ze šlachty,
já škaredý horník, jak vyskočil z šachty.
Nech diadem jednomu na skrání svítil,
každý z nich upjatý pohled můj cítil,
mou zařatou pěst, můj vzdor,
hněv horníka z Beskyd a z hor—

Tak málo mám krve a ještě mi teče
z úst.

Až bude růst
nade mnou tráva, až budu hníť,
kdo místo mne na stráž,
kdo zdvihne můj štít?

WHO COMES IN MY PLACE ?

I have so little blood,
And yet, down from my mouth
How it flows!
When there grows spreading grass on my grave,
When I rot in the field,
Who comes then in my place?
Who will lift up my shield?

I stood shrouded in smoke from the furnaces' glow,
With the night in my eyes, with the flame in my breath,
In the light of the sun, in the evening gloom;
And I scowled as I measured the killers within:
The Jews with their wealth and the lords with their rank,
I repulsive—a miner still foul from the pit.
Though a head gave the flash of a diadem bright,
Yet they sensed my defiance, the fist that I clenched.
Then each one, at my gaze, with uneasiness fills,
At the hate of a miner from Beskydan hills.

I have so little blood,
And yet down from my mouth
How it flows!
When there grows spreading grass on my grave,
When I rot in the field,
Who will stand at my post?
Who will lift up my shield?

O. BŘEZINA

(1868–1929)

JARNÍ NOC

Noc tiše zpívala, šum prvních zelení a jarních vod
byl její melancholické písně doprovod;
ve výši hvězdy, světelné kalichy nesmírné,
dýchaly těžkou vůni nadzemských vegetací;
a ruce bratří mých, jak při smrti na prsou zkřížené,
ležely tiché a zklamané a jako kámen ztížené
zlomeny prací.

Však jejich ruce duchové k hvězdám se rozepjaly,
miliony duší na zemi a ve všech světech objaly
a dlouhý oddech radostných procitnutí,
sváteční vření věčného města,
duchových křídel šumění, hra větrů v mystickém osení,
orchestrů neviditelných zapění,
zdvihlo se v taktu jejich tajuplného gesta.

SPRING NIGHT

The night sang quietly; and Spring's first shoots,
her murmuring streams, accompanied the solemn melody;
the stars above, like radiant goblets vast,
breathed in from growth unearthly heavy scent;
my brethren's arms lay crossed upon their breast
subdued, as if in death, weighed down, at rest,
by heavy labour spent.

Yet they to stars their ghostly arms were holding,
a million souls in the universe enfolding,
and the long relief of waking joy,
the eternal city's festive symphony,
through ghostly sowing the breeze, unearthly wings,
from unseen orchestras the strings,
to their mystic gesture moved in harmony.

J. HORA
(1891-1945)

OKNO

Otevřel jsem okno do tmy tekuté,
hvězdy na mne stříkly se slavičím zpěvem.
Pamatuješ na tmou se slavičím zpěvem
v oné noci černé, husté, tekuté?

Otevřel jsem okno do tmy stříbrné,
kolem mne jak šál se omotal šum jezu.
Pamatuješ na tu těžkou vůni bezu
na měkkém dně noci oné stříbrné?

Otevřel jsem okno do tmy, hovořící
se slavíkem, jezem, s kruhy na měsíci,
s doznívajícími kroky na silnici.

Otevřel jsem okno, kroky zašly v tichu,
kroky našich dávných, sladkých, plachých hříchů
po tekuté tmě a po stříbrném tichu.

THE WINDOW

I opened the window to the flowing darkness,
To drenching stars with the nightingale's song.
Remember the darkness, the nightingale's song,
That night in the blackness, the thick-flowing dark?

I opened the window to the silvery darkness,
As winding about me the weir's murmur fell.
Remember the lilac's heavy smell,
In the yielding depths of that silvery night?

I opened the window to the darkness that echoed
The weir, the nightingale, rings on the moon,
And steps on the road that were fading away.

I opened the window: steps died into silence.
The steps of our sweet, shy, distant sins,
In the flowing darkness, the silvery silence.

J. WOLKER

(1900–1924)

BALADA O OČÍCH TOPIČOVÝCH

Utichly továrny, utichly ulice,
usnuly hvězdy okolo měsíce
a z města celého v pozdní ty hodiny
nezavřel očí svých jenom dům jediný,
očí svých ohnivých, co do tmy křičí,
že za nimi uprostřed strojů, pák, kotlů a železných tyčí
dělníků deset své svaly železem propletlo,
aby se ruce a oči jim změnily ve světlo.

“Antoníne, topiči elektrárenský,
do kotle přilož!”

Antonín dnes jak před lety dvacety pěti
železnou lopatou otvírá pec,
plameny rudé ztad syčí a letí,
ohnivá výheň a mládenec.
Antonín rukama, jež nad oheň ztuhly,
přikládá plnou lopatu uhlí,

J. Wolker (1900-1924)

THE EYES OF THE STOKER

The factories are quiet
And silent lie the streets.
The stars that fringe the moon
Have sunk to sleep.
One place alone in all
The town is still so late
Awake, its fiery eyes
Are open, as it cries
Into the night that here,
Where girders and machines,
Where boilers, levers rise,
Ten labourers unite
Their strength with steel, to change
Their arms and eyes to light.

Stoke up the oven fire,
Stoker, Antonin,
Power-station hand!

And Antonin, as five
And twenty years before,
With iron shovel swings
Again the furnace door.
The hissing flames leap out;
Made young again he stands
As fierce the oven glows.

a že jenom z člověka světlo se rodí,
tak za uhlím vždycky kus očí svých hodí
a oči ty jasné a modré jak květiny
v praménkách drátů nad městem plují,
v kavárnách, v divadlech, nejraděj nad stolem rodiny
v radostná světla se rozsvěcují.

“Soudruzi, dělníci elektrárenští,
divnou ženu vám mám.
Když se jí do očí podívám,
pláče a říká, že člověk jsem prokletý,
že oči mám jiné, než jsem měl před lety.
Když prý šla se mnou k oltáři,
jako dva pecny velké a krásné byly,
teď prý jak v talířku prázdném mi na tváři
po nich jen drobinky dvě zbyly.”

J. Wolker (1900-1924)

Then Antonin, with hands
The fire has toughened, throws
A shovelful of coal.

And with the coal, since light
Can come from man alone,
He casts in part his sight,
His very eyes, and they
That shine as blue and bright
As flowers, along the wires
Glide on, above the town
And shine in cafés,
Theatres, and best
Of all on tables where
Families collect,
In glowing, radiant light.

“Comrades of the power-house,
The wife I have is strange.
For when I look upon
Her eyes, she weeps and says
Some spell must be on me,
Because my eyes are changed.
For when she married me,
She says, my eyes were fine,
And like two circles great:
But now two tiny bits
Remain upon my face
As on an empty plate.”

Smějí se soudruzi, Antonín s nimi
a uprostřed noci s hvězdami elektrickými
na svoje ženy si vzpomenou na chvíli,
které tak často si dětinsky myslyly,
že muž na svět přišel, aby jim patřil.

A Antonín zas jak před lety dvaceti pěti,
jen těžší lopatou otvírá pec.
Těžko je ženě vždy porozuměti,
má jinou pravdu a pravdivou přec.

Antonín očí květ v uhelné kusy
přikládá, neví snad o tom, spíš musí,
neboť muž vždycky očima širokýma
se rozjet chce nad zemí a mít ji mezi nima
a jako slunce a měsíc s obou stran
paprsky lásky a úrody vjíždět do jejích bran.

J. Wolker (1900-1924)

His fellow workers laugh,
And with them Antonin.
So, in the depths of night,
Amid electric stars,
They think a little while,
Remembering their wives
Whose childish fancies dream
That for themselves alone
Their menfolk came to life,
To have them for their own.

And Antonin, as five
And twenty years before,
With shovel heavier still
Swings wide the oven door.
A woman's point of view
Is hard to understand.
She thinks in other terms
And yet her words are true.

Among the coal he casts
The flower of his eyes,
Unknowing what he does
Or else, perhaps, impelled.
For always man desires
To soar above the earth
With eyes that glance afar
And hold the world between;

V tu chvíli Antonín, topič mozolnatý,
poznal těch dvacet pět roků u pece, u lopaty,
v nichž oči mu krájel plamenný nůž,
a poznav, že stačí to muži, by zemřel jak muž,
zakřičel nesmírně nad nocí, nad světem vším :

“Soudruzi, dělníci elektrárenští,
slepý jsem,—nevidím.”

Sběhli se soudruzi,
přestrašení celí,
dvěma nocemi
domů jej odváděli.
Na prahu jedné noci
žena s děckem sténá,
na prahu druhé noci
nebesa otevřená.

J. Wolker (1900-1924)

And like the sun and moon,
From both its sides to move
And shine within its gates
In rays of life and love.
That moment Antonin,
The horny stoker, saw
His five and twenty years
Beside the furnace door,
The years in which the knife
Of flame had cut his eyes.

And recognising that
A man can ask no more
Than this, to die a man,
Above the darkness wide
Above the spreading world,
Enormously he cried:

“Comrades of the power-house,
I am blind—I cannot see.”

His comrades rushed
In shock and fright.
They bore him home
In double night.
One night, a wife
And baby mourn;
The other night
A Blessed Dawn.

“Antoníne,
muži můj jediný,
proč tak se mi vracíš
v tyto hodiny?
Proč jsi se miloval
s tou holkou proklatou,
s milenkou železnou,
ohněm a lopatou?
Proč muž tu na světě
vždycky dvě lásky má,
proč jednu zabíjí
a na druhou umírá?”

Neslyší slepec,—do tmy se propadá,
a tma jej objímá a tma jej opřádá,
raněné srdce už z hrudi mu odchází
hledat si ve světě jinačí obvazy.

Však nad černou slepotou veselá lampa visí,
to není veselá lampa,—to jsou oči číší,
to oči jsou tvoje, jež celému světu se daly,
aby tak nejjasněji viděly a nikdy neumíraly,

“Antonin,
My husband, see,
Why do you come
This hour to me?
That other love
Why did you desire?
That lover of steel,
Shovel and fire?
Why two loves struggle
In each man's eyes?
One love he kills,
Of the other dies.”

The blind man does not hear—
The darkness swallows him;
He sinks; by darkness' hands
Enveloped and caressed.
And now his wounded heart
Is parting from his breast,
Is seeking to be healed,
In other wrappings dressed.

And yet, above the dark,
The dark of blindness, hangs
A lamp of radiant joy—
No radiant lamp, but eyes.
The eyes are yours, that gave
To all the world their sight,
To see most clearly
And never dim their light.

to jsi ty, topiči, vyrostlý nad těla zmučené střepy,
který se na sebe díváš, ač sám ležíš slepý.

Dělník je smrtelný,
práce je živá,
Antonín umírá,
žárovka zpívá:

Ženo má,—ženo má,
neplač!

J. Wolker (1900-1924)

Then, stoker, see yourself,
Exalted, even though
Your tortured body die:
You gaze down on yourself,
In blindness as you lie.

The worker is mortal,
The work lives on:
The stoker is dying,
The lamp sings on:

“Weep no more,
My love, my wife,
Weep no more.”

V. NEZVAL

(Born 1900)

Po deštíku který crčí v rákosí
rozmočené slunce pere do zástěry.
Pradlenky jdou v páru s cínovými džbery
rozmočené slunce pere do zástěry
do zástěry která pluje po Seině
pradlenky jdou v páru jako na scéně
kráčí v průvodu jak israelské dcery
jako malé tanečnice od opery
jdou jak Venuše jež tančí s podnosy
po deštíku který crčí v rákosí.

Voda třpytí se jak nejvzácnější topas
pradlenky se do ní noří téměř po pas
jejich přítelkyně z domků od Seiny
prozpěvují s nimi jako sirény
zpívají a myslí při tom na rybáře
zahalené v modré odpolední páře
z které vystupuje černá lodní příď

V. Nezval (Born 1900)

Hiss goes the rain in the rushes!
Watery sunlight is shining,
Down on a pinafore beating:
Two by two the laundrymaids go.
Watery sunlight is shining,
Down on a pinafore beating,
An apron that floats down the Seine.
Two by two the laundrymaids go,
Walking as if on a stage, like
Daughters of Israel stepping,
Holding procession, like dancers;
Delicate opera dancers
Walking like Venuses, lightly
Dancing along with a tray.
Hiss goes the rain in the rushes!

Bright like a gleaming topaz
Glitters the water. The maidens
Step to the waist in the river.
Friends from the homes by the Seine
Join in the song of the girls,
Singing like sirens, and thinking
Still, as they sing, of the fishermen,
Wrapped in the blue of the haze,
Folded in afternoon mist.

V. Nezval (Born 1900)

na níž suší lodník potrhanou síť
dívky zpívají a perou modré šátky
v kterých pyšní se na mariánské svátky.

Jak je krásný úsměv těchto mladých pradlen
Jak je hezká Baucis jak je něžná Madlén
leknín líbá jejich ruce při prádle
odrážejí se v něm jako v zrcadle
v kterém plynou jejich léta s rybkami
v kterém stávají se dívky babkami
K večeru se hemží jejich šátky Seina
jejich šátky krásnými jak jejich jména
jejich nohy zulíbané vodníky
svítí rybářům a budí lodníky.

V. Nezval (*Born 1900*)

Out of the fog loom the inky
Bows of a ship, where a boatman
Dries out a torn, ragged net.
Singing, the girls wash out dresses,
Dresses of blue that they flourish
Decked out in holiday time.

Sweet is the smile of the maidens,
Pretty, how pretty is Baucis,
Gentle, how gentle is Madlen.
Hands, as they wash, feel the tender
Touch of the lily's caress.
Clear their reflection that mirrors
As in a glass, where their fleeting
Years pass away with the fishes;
As in a glass where the maidens
Turn into women grown haggard.
Evening draws on, and the river
Swarms with the kerchiefs they flourish,
Charming and fresh as their names.
Sprites of the stream touch with kisses
Feet of the girls that, reflected,
Gleam to the fishermen passing,
Quicken the eyes of the boatmen.

(The opening stanzas of the poem "The unknown girl taken from the Seine.")

SBOHEM A ŠÁTEČEK

Sbohem a kdybychom se víckrát nesetkali
bylo to překrásné a bylo toho dost
Sbohem a kdybychom si spolu schůzku dali
možná že nepřijdem že přijde jiný host

Bylo to překrásné žel všechno má svůj konec
Mlč umíráčku mlč ten smutek já už znám
Polibek kapesník siréna lodní zvonec
tři čtyři úsměvy a potom zůstat sám

Sbohem a kdybychom si neřekli už více
ať po nás zůstane maličká památka
vzdušná jak kapesník prostší než pohlednice
a trochu mámivá jak vůně pozlátka

A jestli viděl jsem co neviděli jiní
tím lépe vlaštovko jež hledáš rodný chlív
Ukázalas mi jih kde máš své hnízdo v skříni
Tvým osudem je let mým osudem je zpěv

Sbohem a bylo-li to všechno naposledy
tím hůř mé naděje nic vám už nezbude
Chcem-li se setkati nelučme se radš tedy
Sbohem a šáteček Vyplň se osude!

A FAREWELL—A HANDKERCHIEF

Farewell. So, if we never meet again,
Then this was enough: a fragrant memory.
Farewell. And if we pledged to meet again,
Perhaps another guest would come—not we.

The time was sweet—but all things have an end.
Then toll no more: I know that bitterness,
The kiss, the handkerchief, the siren and the bell,
A smile or two, and then the loneliness.

Farewell. And if we never speak again,
Let there remain a little souvenir,
Airy as a handkerchief, simpler than a card,
Deceptive, like the scent of gilt veneer.

And if I saw what others have not seen,
So much the better, swallow, homeward on the wing:
You showed me South, where hidden lies your nest;
Your fate it is to fly, my fate to sing.

Farewell. And if this was indeed the end,
So much the worse for hope whose life is gone;
For if we wish to meet, then never part.
Farewell—a handkerchief—and fate come on.

J. SEIFERT

(Born 1901)

Z těch písní, které slyšel jsem,
když poznával jsem cizí kraje,
nejdražší jsou, jež naše zem
na ústech lidu rozehraje.

Když děcko zbožně poslouchá je,
jich slova, něhu, tklivý spád,
řeč na rtech matky rozehraje
tu nejkrásnější ze sonát.

Z těch obloh, které viděl jsem,
když poznával jsem cizí kraje,
ta, kterou nese tato zem,
nejsladší ze všech obloha je,
a když si matka s děckem hraje,
když pláče, když je samý smích,
nejsladší děcku obloha je
ta, kterou zří jí na očích.

J. Seifert (Born 1901)

Of all the songs I heard men sing
In foreign countries far away,
The dearest are the songs our land
Has taught its people's lips to play.
And when the child devoutly hears
Their words, their soft and plaintive fall,
Upon a mother's lips there sounds
The loveliest sonnet of them all.

Of all the skies my eyes have seen
In foreign countries far away,
The sweetest skies of all are those
The vistas of our land display.
When with a child a mother plays,
And when she laughs, and when she cries,
The sweetest sky the child beholds
Is that within its mother's eyes.

F. HALAS

(1901-1949)

SMRT

Vysmát se stínu když za zády se krčí strachy bez sebe
smrt rychle zhasí tvář
a novou hvězdu rozžehne

Naslouchejte něžnému praskotu jejích čistých kroků
ten praskot slyšávali jsme při česání dlouhých vlasů žen
za umírání lásek

V kamení hlíně zasuto je žití naše
pro ztrátu hadí koruny své hlavy neplačte
ta země nás už necítí

Tisíckrát polykající štěstí polkli jsme jen smrt
nápadníci hrobů hlas volá
přes bdělost kohoutů za kuropění

V dutině noci nepovšimnut leží roh hojnosti
smrt jej vysypává a umrlec v ústech hvězdu
milosti spánku se dovolává

Hřbitov je nassát jedy nebesa nikdy je nepřijmou
Kristus rozežraný měděnkou dotrpěl
přízraky shrbených stínů znovu prodávají jej

DEATH

Laugh at the shadow, when still behind your back it
crouches, with terror senseless;
Quickly death blows out the face's light,
A new star kindling.

Hark to the gentle crack, its steps pure sounding;
That crack we heard at combing of women's flowing hair,
At each love's dying.

In gravel, dirt, our life is set, *the*
Then shed no tears for loss of serpent's crown, *of your head*
That earth feels us no more.

A thousand times we drank of happiness, and swallowed
only death:
Betrothed to graves, a voice is calling
Above the vigil of the cocks at crowing.

Amid the hollowness of night the horn of plenty lies unseen:
Death empties it, and the corpse, that holds in mouth a star,
Calls out for the boon of sleep.

Through the graveyard poisons seep, by heaven rejected,
Christ, to green corroded, lies in death,
By crouching shadows' images anew betrayed.

V. HOLAN

(Born 1905)

NEŠTĚSTÍ

Jak kupec v zubech svých
zkoušívá peníz němě—
mrak hryže luny jih.
A přece leží ve mně

ti z živoucích i ti
ze zamýšlené práce
po důlním neštěstí
v temnotách evokace.

Kolikrát bůh tě ved
tou šachtou, kde teď vane
zdviž dechu, naposled
spuštěná v nedoufané.

V. Holan (Born 1905)

THE ACCIDENT

As when a dealer tests
A penny, silently—
A cloud eats out the moon.
And yet there lies on me

The thought of those who live,
And those on whose design
To work, a shadow fell,
Of terror in the mine.

God led you often through
The shaft where draughtily
Now moves the cage; sent down
The last time, hopelessly.

THE BIBLE

THE BIBLE

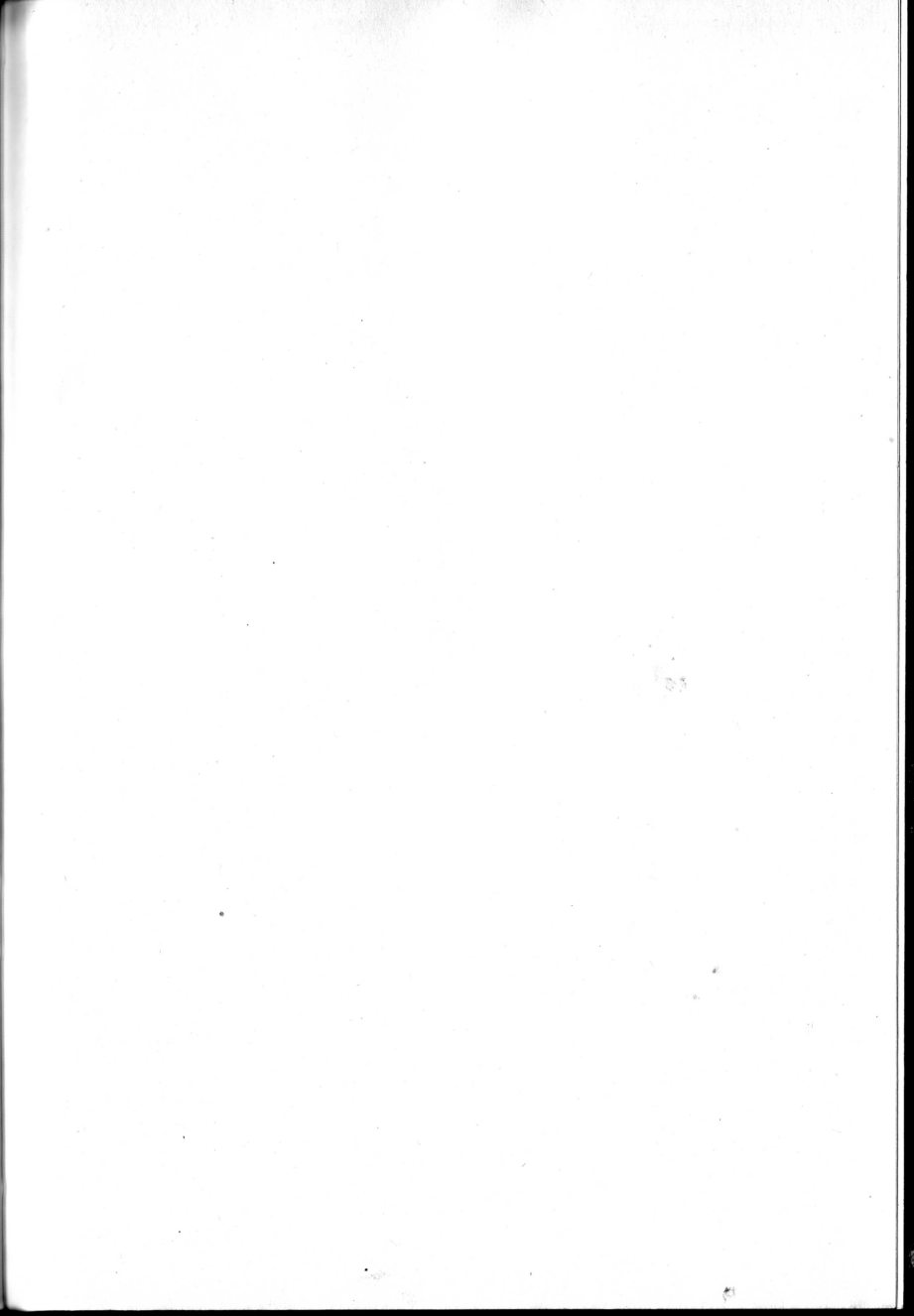
THE BIBLE

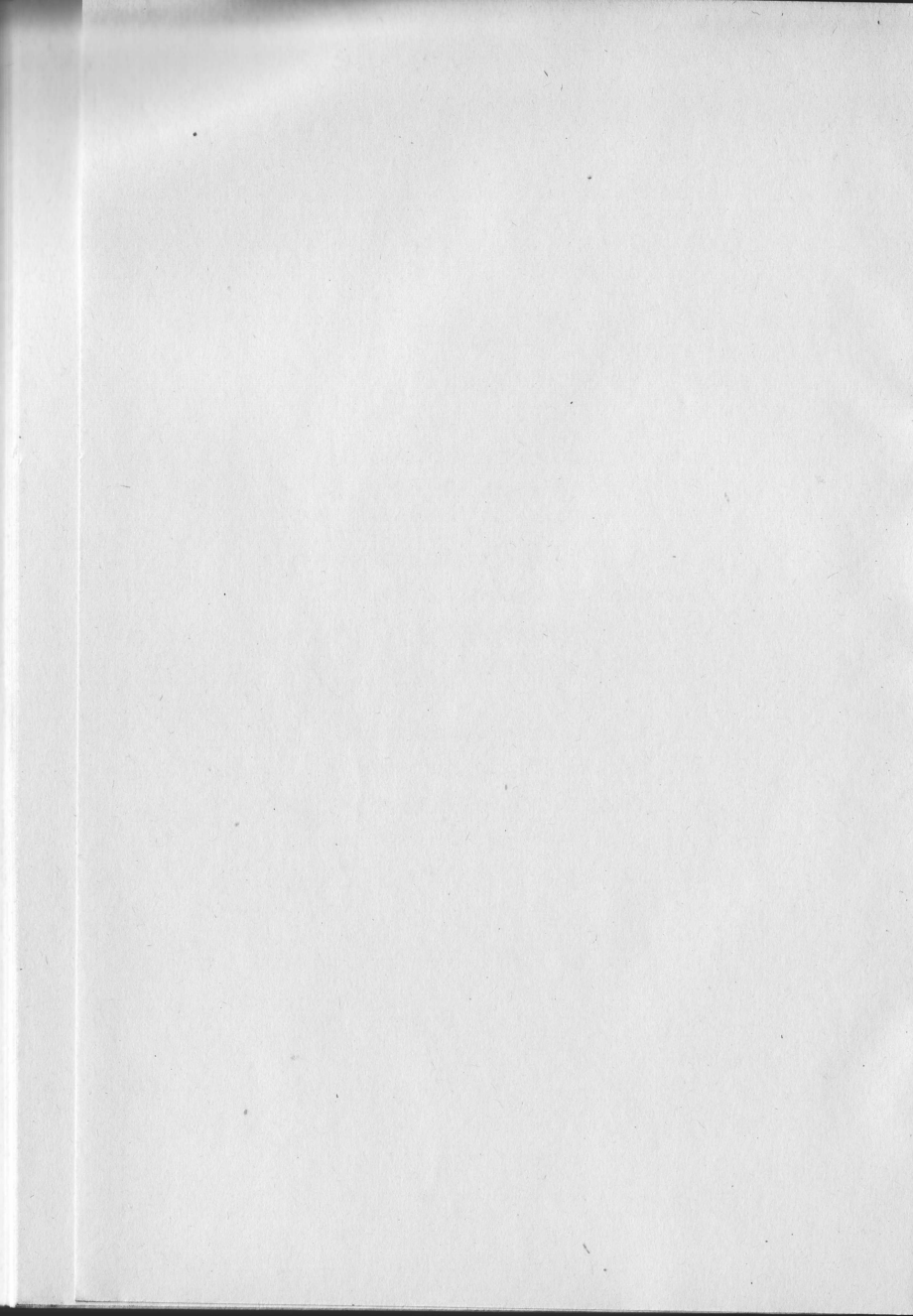
At what's better than
A penny, it's a
A cloud, it's not the moon
And yet there's in me

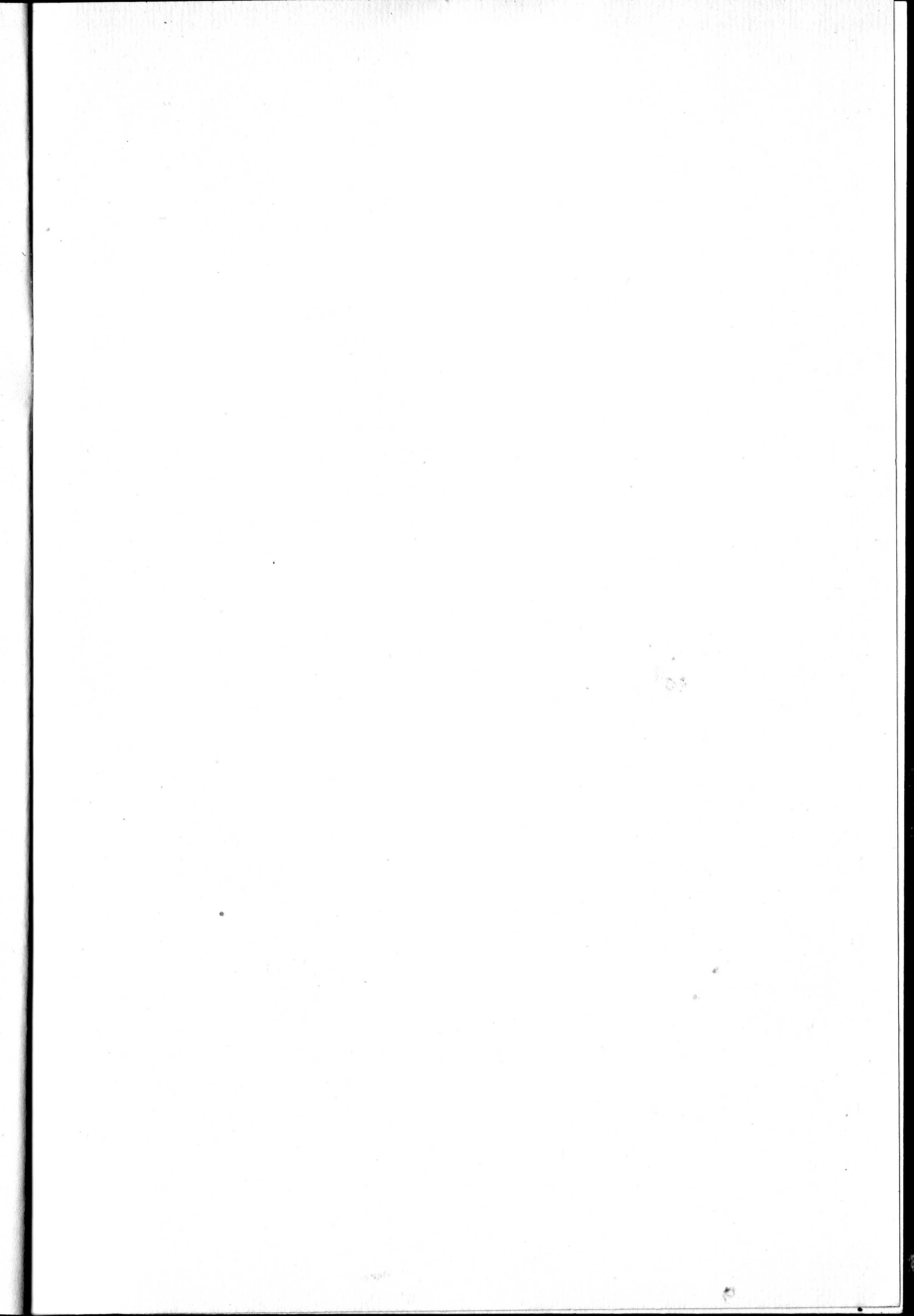
The thought of those who live
And those in whose hearts
To work, a shadow falls
Of error in the morning

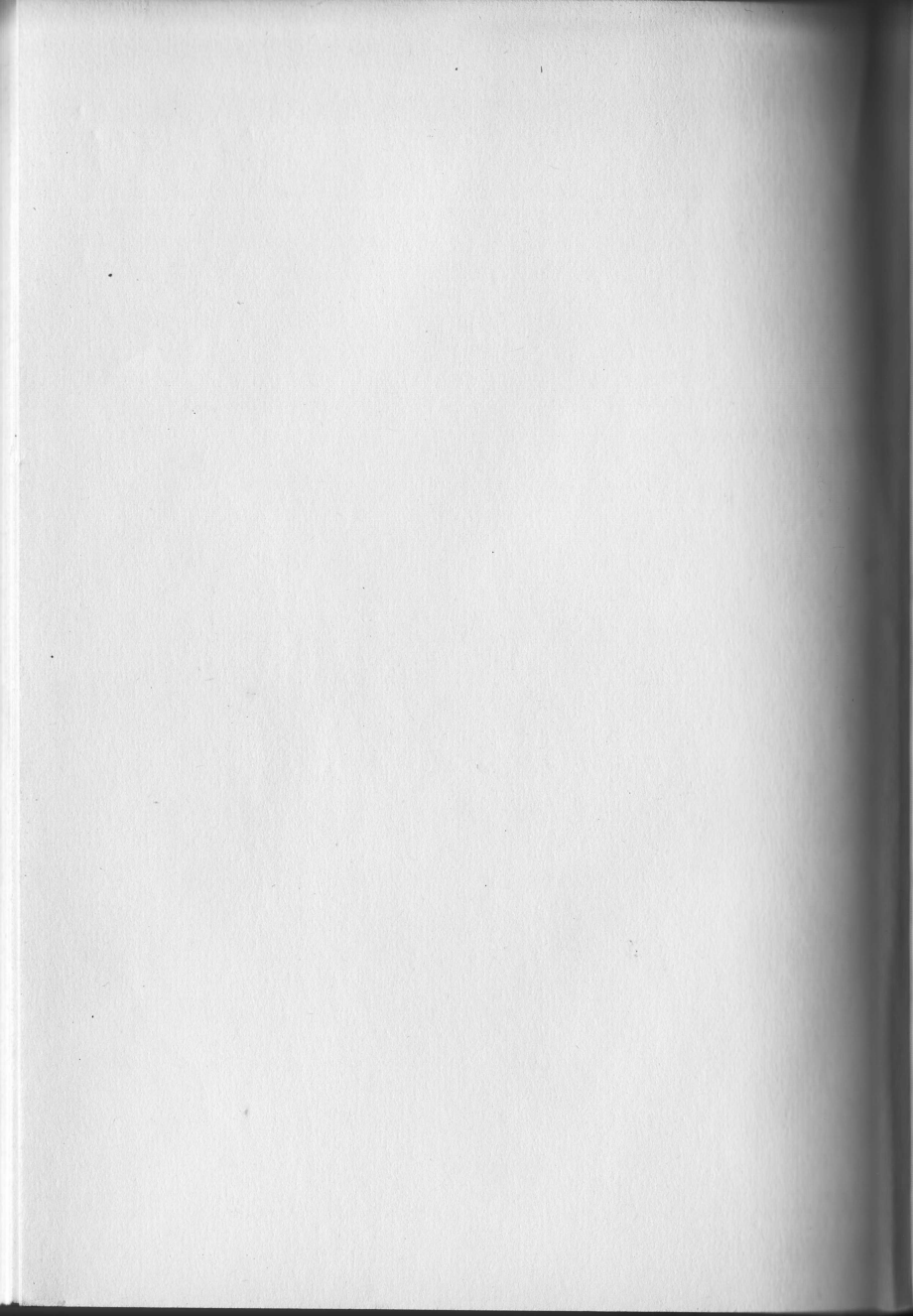
God led you often through
The earth when thoughtfully
Now move the cage; see that
The lastness of the day

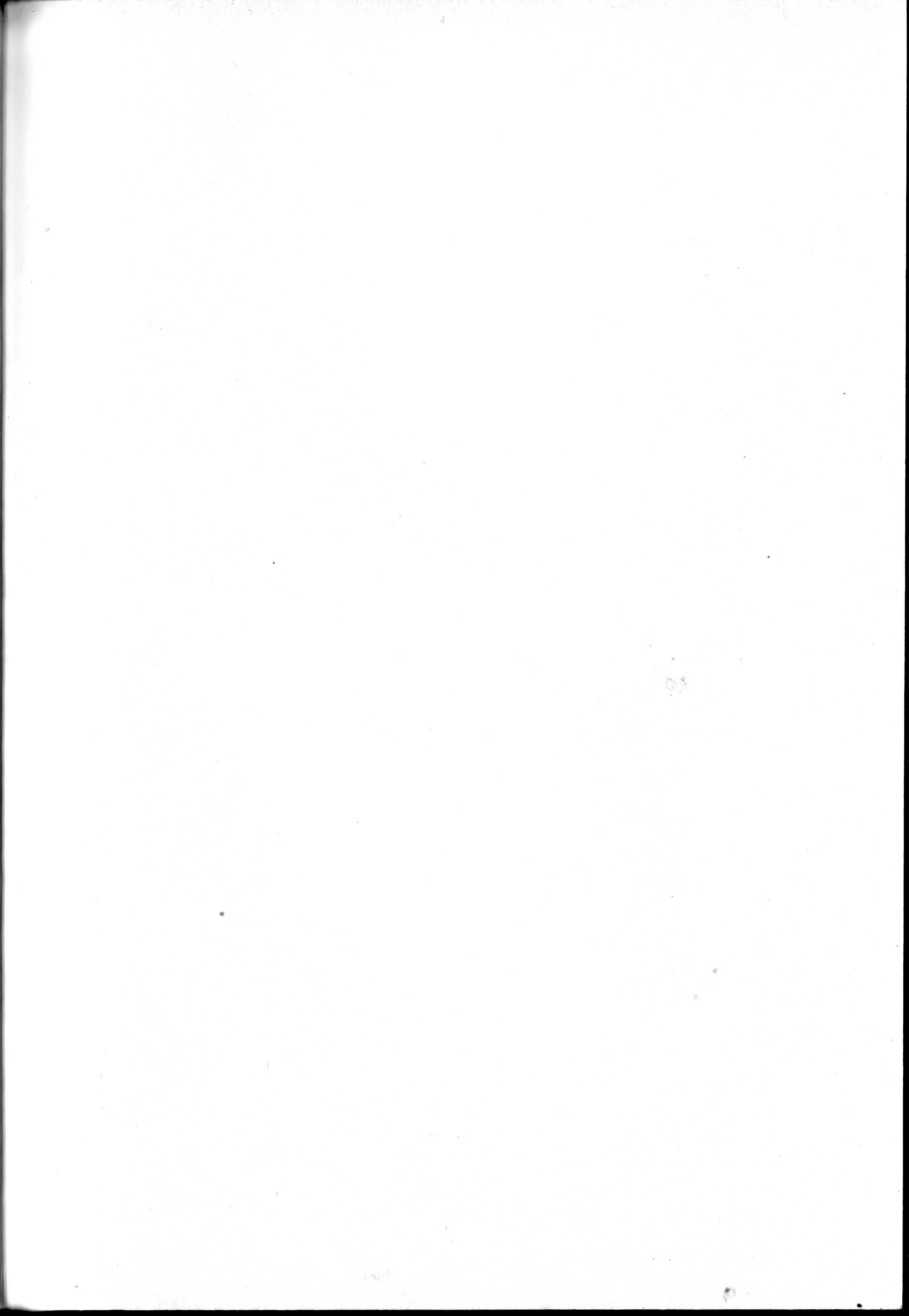

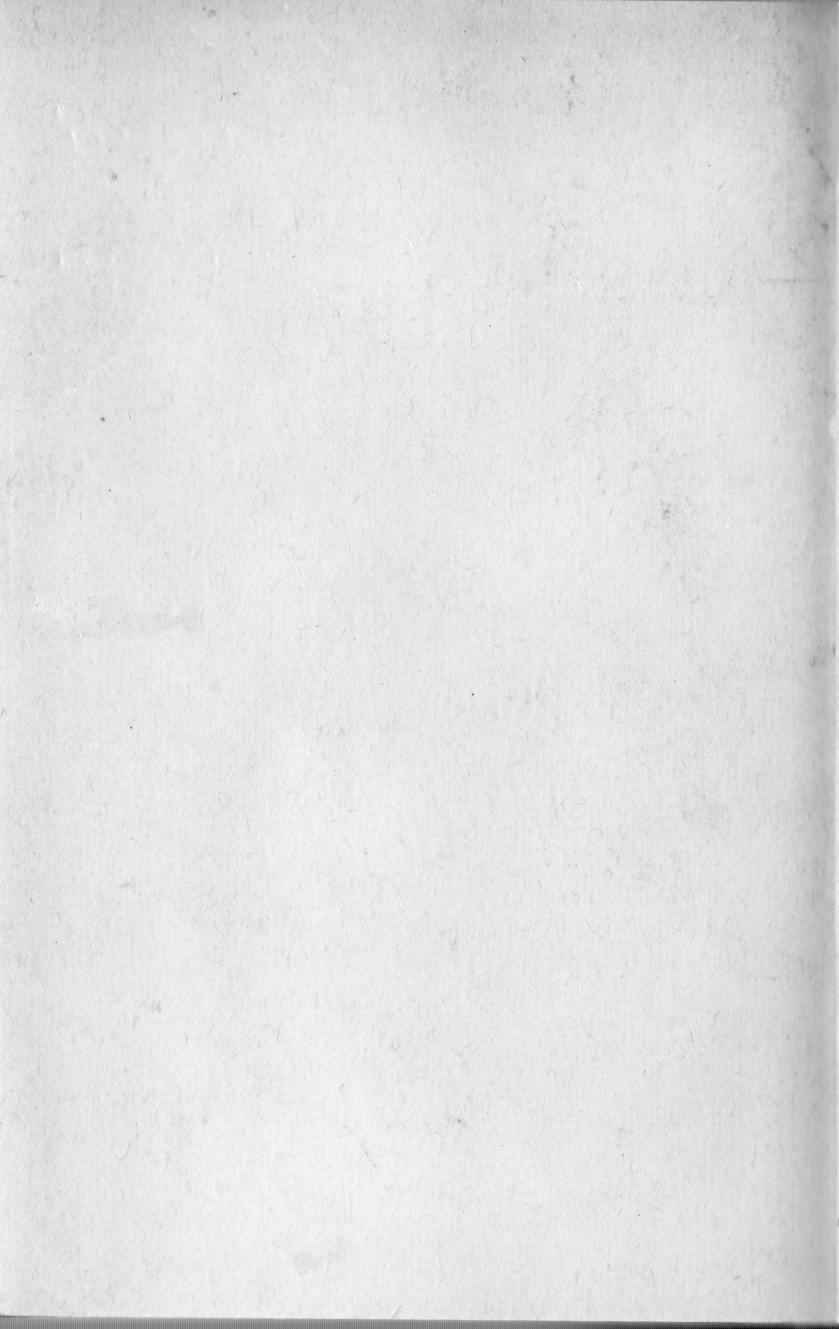

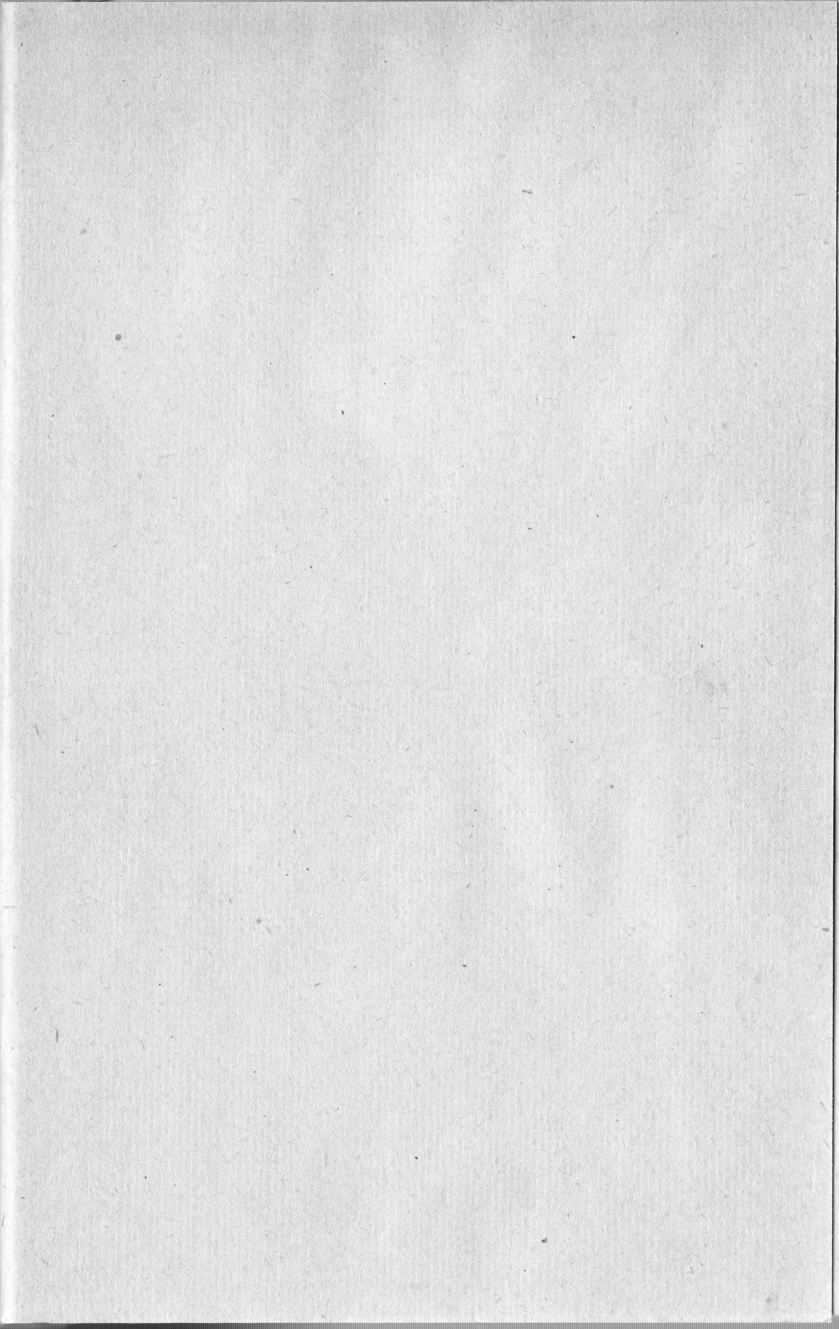

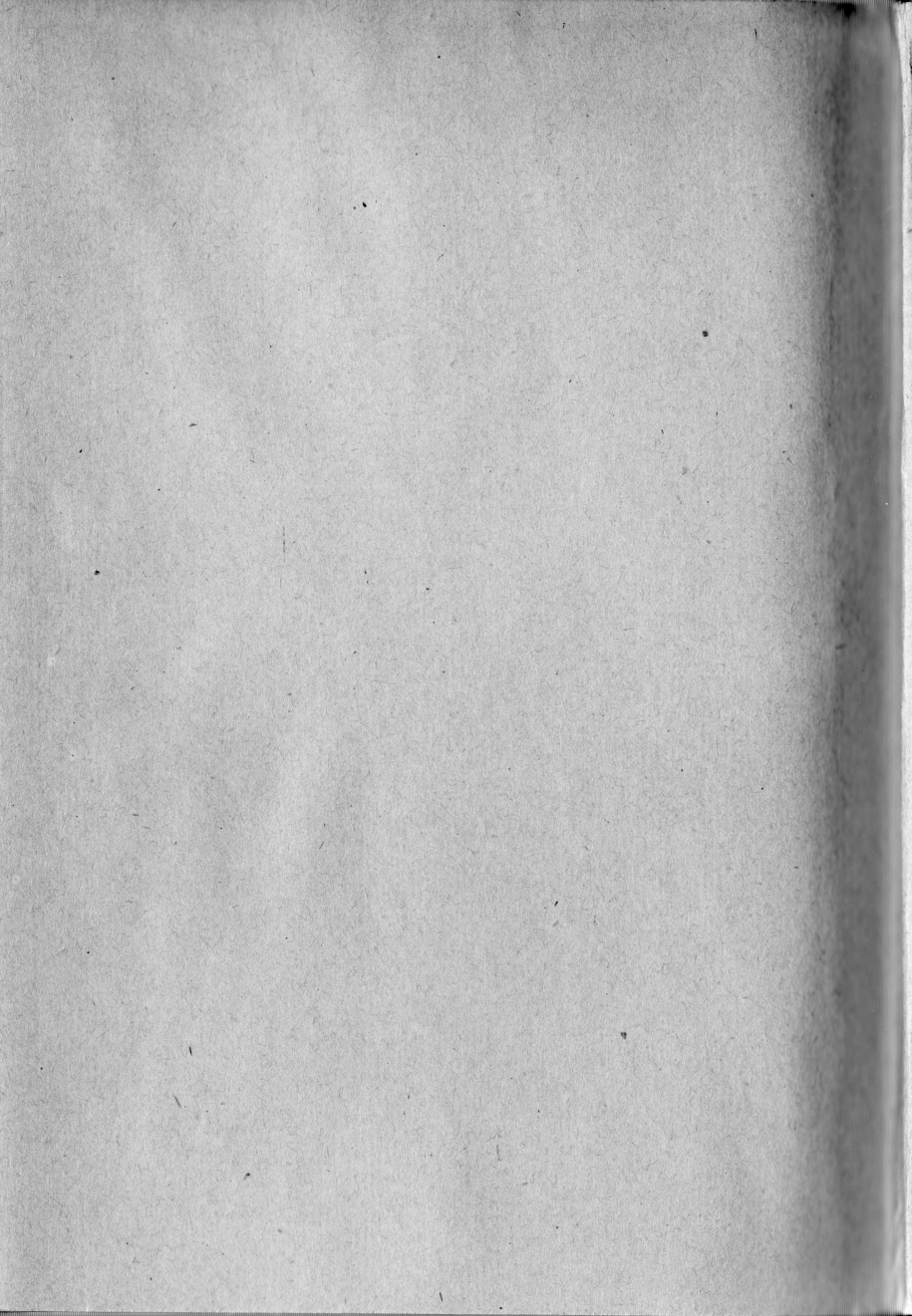

DŘEVO A KOVOZPRACUJÍCÍ

státní průmyslový podnik

OLOMOUČ, Paucká 7

nově 24 křehotů - telefon 2826

